

Ilyen és hasonló fölismerések birtokában értettük meg egymást Bálint Sándorral, s tudtuk, mit hogyan keressünk, milyen jelenségnek mi lehet a hátterében, amely mögé érdemesebb bekukkantani, mint az előtérben lefolyó cselekménysorra összpontosítani. Különösen érdekes volt ez egy olyan világban, amely néplélektanilag fölöttébb bonyolult anyagot hozott: belső gubancok és tisztázatlanságok sorát az emberekben, akik ennek megfelelően „viselkedtek”. Elrejtették a vélt rejtegetnivalót: az igazat, s kimutatták a vélt kimutatnivalót, a hamisat. Nem volt könnyű e még le nem ülepedett világban és időben oldani a kívülrekeszteni akarás jeges gyűrűjét. Bálint Sándornak sikerült, nemcsak Alsóvárosban, ahol otthon volt, de szerte az országban, ahol megfordult és gyűjtőmunkát folytatott.

A Bálint Sándor-kutatás elemzése olyan átfogó, ugyanakkor szétágazó ismereteket kíván, amelyek birtokában az ember a részleteket önmagukban is egységként kezelheti, de az egészbe építve összefüggő életművé emelheti. Az ilyen komplex munkásságot fölmutató nagy tudós tevékenységének értelmezése nehéz feladatot ró az emberre, s klasszikus igénnyel mért néprajzi felkészültséget igényel.

Tálasai István néprajztudós Bálint Sándor temetésén tartott búcsúbeszédében markáns vonásokkal rajzolta meg Szeged nagy fiának alakját, akiben nemcsak a polihisztor tudós jelent meg, hanem a mindent eltűrő-elviselő, a szeretettel mindent átlényegítő, megszépítő férfi tiszta embersége is, szinte szakrális régióba lendült. Csak egy ilyen ember válthatja ki azokat az erős fájdalmat és döbbenetet eláruló szavakat, melyek „szívet szorító szomorúsággal” törtek föl, hogy előbb a jó barát elvesztése fölötti gyász érzelmét tolmácsolják, s csak aztán adjanak helyet a halál okozta szakmai veszteség fölmérésének, annak, hogy „mit veszített tudományszakunk Bálint Sándor tragikus halálával, milyen értéket hagyott a magyar s egész Európa szaktudományára, és mi az, amiért számunkra sokáig, talán örökre utolérhetetlen!” — Így köszönt el Tálasai István akadémikus a Magyar Tudományos Akadémia és a néprajztudomány nevében és képviselőjében a fiatalkori barátától és évtizedeken át pályatárstól. — „Most, hogy megtérsz elődeid közé végső nyugalomra, te tiszta lelkű, nagy tudósunk, barátunk, búcsúzzunk Tőled a klasszikus mondással: Vale anima candida, terra tibi levis sit!”

A nyelv szerelme

A 75 éves Bálint Sándornak

*Mi van ott túl, a látóhatár mögött,
mit tudsz ott és mit álmodsz oda,
a titkokat dajkáló Tisza fölött
nézve a világot naponta...?*

*Nézve és szeretve-ízelve járja
örökös gondod a vidéket
s a népek ízes szavát hívja-várja,
hogy tovaröppentsd az ígétet.*

*Mennyire egy vagytok: Te és a Város
s benne a nép: „szögedi nemzet”...
Fia voltál s atyja lettél, kincstáros,
s öröklétre szülted a nyelvet.*

*A nyelvet, a mosolygó méltóságút,
a Tisza-ihlette szerelmezt,
mely bölcsé melengeti a mélabút
s napfényben áld, érlel örömet.*

*Az élet szerelmét hirdeted, óvod,
és az ős-erejű hatalmat,
mely hűséggel-hittel szépít világot
s lelkekből népedre kiárad.*

DÉKÁNY ENDRE